

Kokių įgūdžių darbuotojams reikės 2030-aisiais? Top 5 kompetencijos

Pasaulio ekonomikos forumas (angl. „World Economic Forum“) išskiria penkias kompetencijas, kurios iki 2030-ųjų metų taps svarbiausiomis darbo rinkoje. Tai – dirbtinis intelektas (DI) ir didieji duomenys, kibernetinis saugumas, technologinis raštingumas, gebėjimas prisitaikyti bei mokymasis visą gyvenimą. Šios tendencijos ryškios ir Lietuvoje – šalies technologinis potencialas jau dabar lenkia pasaulio vidurkį, o įmonėse vis labiau vertinamos ne tik specifinės žinios, bet ir bendrosios kompetencijos.

Siekdami, kad specialistų gebėjimai atitiktų sparčiai besikeičiančius darbo rinkos poreikius, darbdaviai investuoja į darbuotojų persikvalifikavimą ar kvalifikacijos kėlimą. Magistrantūros studijos – puiki galimybė ne tik įgyti naujų žinių, bet ir pagilinti jau turimas kompetencijas. Tai – investicija į asmeninį profesinį augimą bei ilgalaikę karjerą.

Prioritetinė kompetencija – DI išmanymas

Kaip rodo Pasaulio ekonomikos forumo atliktas tyrimas, net 94 proc. Lietuvos darbdavių pripažįsta, kad DI ir didžiųjų duomenų išmanymo kompetencijos jau šiandien yra būtinos ir jų poreikis darbo rinkoje tik augs. Gebėjimas analizuoti, apdoroti bei interpretuoti didelius duomenų kiekius, naudoti mašininio mokymosi algoritmus ir kurti DI sistemas tampa svarbia organizacijų konkurencinio pranašumo dalimi.

Siekiant pasiruošti šioms sparčiai besikeičiančioms darbo rinkos tendencijoms, Kauno technologijos universitetas (KTU) siūlo rinktis Duomenų mokslo ir dirbtinio intelekto, Didžiųjų verslo duomenų analitikos, Taikomosios matematikos arba Dirbtinio intelekto informatikos magistrantūros studijų programas. Jos suteikia studentams praktinių žinių ir gebėjimų dirbti su sudėtingais duomenų rinkiniais bei diegti pažangius DI sprendimus.

Kodėl kibernetinis saugumas jau nebe pasirinkimas, o būtinybė?

Tuo pačiu vis labiau ryškėja ir kibernetinio saugumo bei tinklų valdymo kompetencijų svarba – tai patvirtina net 83 proc. Lietuvos darbdavių. Šios kompetencijos apima informacijos apsaugą, tinklų infrastruktūros valdymą, kibernetinių atakų prevenciją ir reagavimą. Taip pat gebėjimą užtikrinti organizacijų duomenų saugumą bei patikimumą. Kibernetinis saugumas šiandien tampa ne tik techniniu, bet ir strateginiu įmonių prioritetu, būtinu veiklos tęstinumui ir jautrios informacijos apsaugai.

Svarbu paminėti, kad kibernetinio saugumo pagrindai aktualūs ne tik IT specialistams – bendrosios žinios šioje srityje yra būtinos kiekvienam. Juk dauguma mūsų kasdien dirbame kompiuteriu, naudojames įvairiomis skaitmeninėmis paslaugomis ir dalijames asmeniniais duomenimis internete.

Kibernetinio saugumo ir tinklų valdymo srities kompetencijoms lavinti KTU rekomenduoja [Informacijos ir informacinių technologijų saugos](#), [Skaitmeninės kultūros](#) arba [Programų sistemų inžinerijos](#) magistrantūros programas. Šios studijos paruošia specialistus, galinčius užtikrinti organizacijų informacinių sistemų saugumą ir inovatyviai valdyti technologinę infrastruktūrą.

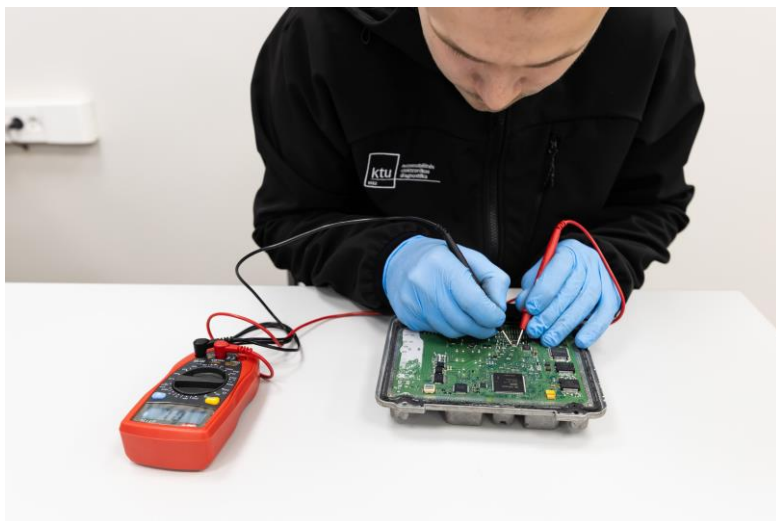
Technologinio raštingumo kompetencijos – būtinybė šių dienų specialistui

Viena svarbiausių kompetencijų išliks technologinis raštingumas, kurį vertina net 79 proc. Lietuvos darbdavių. Ši kompetencija apima gebėjimą naudotis skaitmeninėmis sistemomis ir suprasti jų veikimą. Tai leidžia įmonėms efektyviai prisitaikyti prie skaitmeninės transformacijos.

Nors technologinis raštingumas išlieka kertine kompetencija, darbuotojai ją turėtų derinti kartu su gebėjimu kritiškai mąstyti, dirbti su žmonėmis ir prisitaikyti. Tokį visapusišką požiūrį į kompetencijų ugdymą siūlo studijos KTU [Veiklos skaitmeninimas ir sistemų architektūra](#), [Mechatronikos](#), [Energijos technologijų ir ekonomikos](#) arba [Nuotolinio mokymosi informacinės technologijos](#) – jos formuoja specialistus, gebančius susikalbėti tiek su žmonėmis, tiek su sistemomis.

Gebėjimas prisitaikyti – įgūdis, kurį įmonės vertins vis labiau

Kartu su technologiniais įgūdžiais auga ir bendrųjų kompetencijų svarba. Lietuvoje net 77 proc. apklaustų darbdavių nurodo, kad 2030-aisiais išliks svarbus darbuotojų lankstumas ir gebėjimas greitai prisitaikyti. Ši kompetencija specialistams padeda efektyviai dirbti įvairiose, o ypač neapibrėžtose ir stresinėse, situacijose. Darbuotojai, gebantys greitai reaguoti į pokyčius ir prie jų prisitaikyti, padeda organizacijoms išlikti konkurencingoms ir inovatyvioms sparčiai kintančioje rinkoje.

KTU siūlo magistrantūros studijų programas, skatinančias lavinti šiuos gebėjimus. Pavyzdžiui, [Marketingo valdymo](#) programa rengia specialistus, kurie sugeba kurti lanksčias rinkodaros strategijas, o [Strateginės komunikacijos](#) – specialistus, galinčius užtikrinti efektyvų informacijos valdymą ir spręsti krizines situacijas. Siekiantys neatsilikti nuo technologijų pažangos gali rinktis [Elektronikos inžinerijos](#) arba [Medžiagų fizikos](#) studijas, kuriose derinami technologiniai sprendimai ir praktiniai įgūdžiai.

Mokymosi visą gyvenimą kompetencija: raktas į karjeros sėkmę

Dar svarbesnis taps smalsumas ir mokymasis visą gyvenimą. Net 96 proc. darbdavių Lietuvoje pažymi augančią šių įgūdžių reikšmę, nes nuolat kintančioje darbo rinkoje konkurencingais išlieka specialistai, ieškantys naujų žinių ir sugebantys jas pritaikyti praktikoje.

Ši kompetencija – tai ne tik asmeninio augimo garantas, bet ir ilgalaikės karjeros pagrindas. KTU tam skiria ypatingą dėmesį – studijų programos [Žmonių išteklių vadyba](#) arba [Inovacijų valdymas ir antreprenerystė](#) siūlo aktualų, į ateitį orientuotą turinį, kartu ugdydamos gebėjimą mokytis, taikyti žinias įvairiuose kontekstuose ir augti kartu su kintančiu pasauliu. Vadovai kviečiami investuoti į savo tobulėjimą renkantys studijų programą [Verslo administravimas \(KTU MBA\)](#).

Veiksniai, skatinantys įgūdžių transformaciją

Sparčiai tobulėjančios technologijos – ypač DI, keičia ne tik tai, kaip dirbame, bet ir kokių gebėjimų prireiks ateityje. DI sistemų kūrimas, valdymas ir taikymas tampa viena svarbiausių kompetencijų daugelyje sričių – nuo inžinerijos iki rinkodaros. Tai skatina specialistus ne tik gilinti technologines žinias, bet ir ugdyti kūrybiškumą, kritinį mąstymą bei daugiadalykį požiūrį.

Tuo pat metu vis labiau ryškėja geoe ekonominės fragmentacijos padariniai – kintanti pasaulio tvarka, regioniniai konfliktai ir grėsmės skaitmeninei infrastruktūrai lemia augantį kibernetinio saugumo specialistų poreikį. Gebėjimas užtikrinti duomenų ir sistemų saugumą tampa strategine kompetencija, kuri aktuali ne tik IT, bet ir viešojo administravimo, finansų ar pramonės sektoriuose.

Augantis dėmesys aplinkosaugai taip pat formuoja naujas specializacijas – nuo žiedinės ekonomikos sprendimų iki tvarių technologijų diegimo. Organizacijos vis dažniau ieško darbuotojų, gebančių kurti aplinkai draugiškus produktus, valdyti tvarumo strategijas ar diegti energiją taupančias inovacijas.